

Projekt:	Zintegrowany Program Uczelni – jakość dla rozwoju!
Program operacyjny:	Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020
Działanie:	3.5. Kompleksowe programy szkół wyższych

SCENARIUSZ ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH

7. DRUGA WOJNA W ZATOCE PERSKIEJ

Opis tematu:	1. Temat stanowi praktyczne wprowadzenie w problematykę przedmiotu. 2. Jego głównym celem jest zapoznanie studentów z podstawowymi informacjami na temat drugiej wojny w Zatoce Perskiej 3. Prowadzony jest w formie bezpośrednich zajęć z nauczycielem. 4. Dla tematu opracowano zestaw pytań kontrolnych oraz katalog pytań testowych (jednokrotnego wyboru), które stanowią podstawę do opracowania testu kontrolnego. 5. Warunkiem zaliczenia tematu przez studenta jest: • udokumentowanie samodzielnej pracy na platformie e-learningowej w celu wykonania zadań zleconych przez wykładowcę; • uzyskanie pozytywnej oceny z testu kontrolnego	
Efekty uczenia się:	W wyniku realizacji zajęć student: a) zna: – podstawowe informacje o Iraku a także o przyczynach wybuchu drugiej wojny w Zatoce Perskiej, b) potrafi: – wskazać strony biorące udział w konflikcie a także przebieg działań wojennych, b) posiada kompetencje w zakresie: – właściwego scharakteryzowania regionu, podłoża, przyczyny, rodzaju oraz stron biorących udział w wojnie lub konflikcie zbrojnym	
Zagadnienia szczegółowe:	1. Studium przypadku 2. Przyczyny wybuchu konfliktu 3. Uczestnicy konfliktu 4. Przebieg konfliktu 5. Konsekwencje dla Iraku i Regionu	
Forma/metody zajęć:	Ćwiczenia praktyczne z udziałem nauczyciela oraz zajęcia na platformie EL	
Miejsce realizacji:	Laboratorium/ Platforma EL	
Czas realizacji:	Zajęcia z udziałem nauczyciela:	2
	Samodzielna praca na platformie:	2

Struktura merytoryczna i organizacja zajęć z uwzględnieniem czasu przewidzianego na zajęcia programowe:	Razem:		2	
	Lp.	Przebieg zajęć	Czas [min.]	
			ZK	ZEL
	I.	CZEŚĆ WSTĘPNA • czynności organizacyjne • zapoznanie z tematem i celami zajęć • zapoznanie z organizacją i przebiegiem zajęć • zapoznanie z zagadnieniami szczegółowymi • wprowadzenie w problematykę ćwiczeń	10	
	II.	CZEŚĆ ZASADNICZA [Zagadnienia merytoryczne i sposób ich realizacji]	30	45
	2.1.	Studium przypadku	6	9
	2.2.	Przyczyny wybuchu konfliktu	6	9
	2.3.	Uczestnicy konfliktu	6	9
	2.4.	Przebieg konfliktu	6	9
	2.5.	Konsekwencje dla Iraku i Regionu	6	9
	III.	CZEŚĆ KOŃCOWA • odpowiedzi na pytania studentów • przedstawienie zadań do samodzielnej nauki i omówienie sposobu ich realizacji • zapoznanie z wykazem zalecanej literatury		
	RAZEM:		45	45
	ŁĄCZNIE:		90	
	Uwaga: ZK – część zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela, ZEL – część zajęć przewidzianych do realizacji przez studenta samodzielnie w ramach godzin programowych			
Samodzielną pracę studenta na platformie e-learningowej:	1.	Zapoznać się dokładnie przyczynami wybuchu II wojny w Zatoce Perskiej.	20	
	2.	Dokonać wnikliwej analizy konfliktu wyselekcjonować strony biorące udział w wojnie.	20	
	3.	Zapoznać się z przebiegiem konfliktu oraz podjętymi działaniami przez strony biorące udział w konflikcie.	20	
	4.	Dokonać analizy materiału i wyselekcjonować jakie konsekwencje przyniósł konflikt zarówno dla Iraku jak i USA	30	
	RAZEM:		90	
Zalecana literatura:		Sykuna S., Zajadło J. (red.), Bezpieczeństwo międzynarodowe, Szanse i zagrożenia, Gdańsk 2009. • Brylew M., Irak 2003 – 2005. Stabilizacja sytuacji społeczno-		

	politycznej i tranzycja władzy, Toruń 2011. • Brylew M., Liban. Religia - Wojna - Polityka, Toruń 2016. • Ciechanowski G., Sielski J. (red.), Konflikty współczesnego świata, Toruń 2006. • Kubiak K., Współczesne wojny, konflikty zbrojne i punkty zapalne na świecie, Warszawa 2007. • Kuźniar R., Balcerowicz B., Bińczyk – Missala A., P. Grzebyk, M. Madej Bezpieczeństwo międzynarodowe, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2012. • Łoś R., Reginia-Zacharski J., Współczesne konflikty zbrojne, Warszawa 2010. • Reginia-Zacharski J., Wojna w świecie współczesnym. Uczestnicy. Cele. Modele. Teorie, Łódź 2014. Zięba R. (red.), Bezpieczeństwo międzynarodowe po zimnej wojnie, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008.
--	---

MERYTORYCZNY ZAKRES TREŚCI ZAJĘĆ/STRESZCZENIE

1. STUDIUM PRZYPADKU

PRELUDIUM

Po zakończeniu I wojny w Zatoce Perskiej w 1991 r. relacje między USA i Irakiem były napięte. Nadzieje na to, że dojdzie do obalenia Saddama Husajna przez samych Irakijczyków, okazały się płonne. Obawiano się, że Husajn dąży do odbudowy swojego potencjału militarnego, zwłaszcza w zakresie broni masowego rażenia.

Rada Bezpieczeństwa ONZ oraz rząd USA zastosowały po wojnie szereg sankcji ekonomicznych, mających na celu zmuszenie Saddama Husajna do przestrzegania rezolucji ONZ, zakazujących mu rozwijania programów rozbudowy broni masowego rażenia. W trakcie trwania rządów administracji Billa Clintona USA patrolowało stale przestrzeń powietrzną Iraku, aby dopilnowywać realizacji rezolucji ONZ, zakazującej lotów wojskowych w wyznaczonych strefach, zaś w samym Iraku stale przebywali inspektorzy ONZ, którzy nadzorowali przestrzeganie rezolucji ONZ o zakazie posiadania broni masowego rażenia.

W ramach wyborczej kampanii prezydenckiej USA w 2000 r. jednym z kluczowych postulatów George'a W. Busha było pełne wprowadzenie ustawy, przegłosowanej przez Kongres w roku 1998, *Iraq Liberation Act*, w której zalegalizowano finansowe i polityczne wspieranie opozycji anty saddamowskiej, skupionej w organizacji o nazwie "Narodowy Kongres Iraku", co miało w zamiśle doprowadzić do obalenia Saddama Husajna.

Początkowo zamiarem Busha i skupionego wokół niego grona doradców wojskowych pracujących nad "Project for the New American Century", było zwiększenie liczby lądowych wojsk amerykańskich stacjonujących wokół Iraku (w Arabii Saudyjskiej, Kuwejcie i Turcji) oraz zaostrzenie nacisków dyplomatycznych i ekonomicznych na rząd Husajna, tak aby doprowadzić do jego obalenia przez samych Irakijczyków. Równolegle jednak, wg słów Paula O'Neill, pierwszego sekretarza skarbu rządu Busha, zlecono też opracowanie planu inwazji na Irak, w sytuacji gdyby naciski dyplomatyczno-ekonomiczne nie przyniosły efektu.

Drastyczne zaostrzenie polityki Busha w stosunku do Iraku nastąpiło po ataku terrorystycznym 11 września 2001. Po akcie tym stworzono doktrynę "ataku prewencyjnego", przyznając sobie "prawo inwazji na dowolny kraj w dowolnym momencie" w ramach tzw. "wojny

z terroryzmem". Wśród pierwszych potencjalnych celów tego rodzaju ataku od samego początku wymieniano rząd Husajna.

Pod koniec 2002 r. zaczął narastać kryzys wokół realizacji rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ, które nakazywały pozbycie się przez Irak broni masowego rażenia i które zdaniem nadzorujących inspektorów ONZ nie były właściwie realizowane przez rząd Husajna. We wrześniu 2002 r. Senat i Izba Reprezentantów USA uchwałyły "Wspólną rezolucję zezwalającą na użycie sił zbrojnych USA przeciw Irakowi". Rezolucja ta pozwalała prezydentowi USA "chronić bezpieczeństwo narodowe USA przed ciągłym zagrożeniem ze strony Iraku oraz użyć przeciw niemu wszelkich środków legalnych w świetle Rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ", co w praktyce otwierało Bushowi możliwość rozpoczęcia działań zbrojnych, ale nie oznaczało formalnego wypowiedzenia wojny.

W listopadzie 2002 Rada Bezpieczeństwa ONZ uchwaliła Rezolucję nr 1441, która dawała Irakowi 30 dni na ostatecznie zastosowanie się do wcześniejszych rezolucji ONZ, a w szczególności przedstawienie dowodów zniszczenia zapasów broni masowego rażenia i dopuszczenie inspektorów ONZ do wszystkich obiektów na terenie Iraku. Przedostatni punkt (nr 13) tej rezolucji groził Irakowi bliżej niesprecyzowanymi "poważnymi konsekwencjami", co było później interpretowane przez rządy "koalicji antyirackiej" jako legalna podstawa rozpoczęcia inwazji na ten kraj.

Z opinią tą do samego końca nie zgadzał się sekretarz generalny Kofi Annan, a także trzech stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ: Chiny, Rosja i Francja, argumentując, że taka interpretacja punktu 13. rezolucji 1441 jest sprzeczna z aktem wyższego rzędu – Kartą Narodów Zjednoczonych, której artykuł 42, wyraźnie stwierdza nielegalność militarnego naruszenia granic suwerennego państwa bez osobnej rezolucji Rady Bezpieczeństwa, która jawnie zezwalałaby na takie naruszenie. Tymczasem przeciw planowanemu atakowi na Irak wypowiedziała się większość członków Rady Bezpieczeństwa – trzech z pięciu stałych (z których każdy ma prawo weta) oraz 7 z 10 członków niestałych.

2. PRZYCZYNY WYBUCHU KONFLIKTU – POWODY ATAKU.

Po ataku terrorystycznym 11 września i inwazji na Afganistan w 2001 r. administracja Busha doszła do wniosku, że istnieje wystarczająco silne poparcie społeczne w USA, aby podjąć kolejne

operacje militarne na Bliskim Wschodzie. Relacje między Irakiem a członkami dawnej koalicji antyirackiej, która wyzwoliła Kuwejt w 1991 r., pozostawały od tego czasu niezmiennie napięte. Tzw. strefy zakazu lotów, ustanowione na mocy rezolucji ONZ, były stale patrolowane przez lotnictwo dawnej koalicji, zaś Irak, niezgodnie z rezolucją, stale prowadził radarową kontrolę tej strefy.

Od połowy 2002 r. administracja USA deklarowała jawnie, że jednym z jej głównych celów jest jak najszybsze obalenie Husajna lub zmuszenie go do radykalnej zmiany polityki. Pod koniec 2002 r. ton wypowiedzi przedstawicieli administracji USA zaczął się jeszcze bardziej radykalizować. Jako główne powody ewentualnego rozpoczęcia ataku na Irak podawano groźbę użycia broni masowego rażenia, powiązania rządu Husajna z międzynarodowym terroryzmem oraz drastyczne naruszenia praw człowieka.

Według deklaracji ówczesnego sekretarza obrony USA Donalda Rumsfelda najważniejszymi celami ataku były:

- obronne
 - ✓ znalezienie i eliminacja broni masowego rażenia oraz baz terrorystów.
 - ✓ zdobycie cennych informacji na temat powiązań międzynarodowych organizacji terrorystycznych
- humanitarne
 - ✓ zakończenie sankcji ekonomicznych nałożonych na Irak i dostarczenie do tego kraju pomocy humanitarnej
- prawne
 - ✓ zrealizowanie rezolucji ONZ nr 1205 z 1999 r.
 - ✓ zrealizowanie rezolucji ONZ nr 1441 z 2002 r.
- polityczne
 - ✓ likwidacja reżimu Saddama Husajna
 - ✓ pomoc w ustanowieniu demokracji w Iraku
- ekonomiczne
 - ✓ zabezpieczenie pól naftowych Iraku i innych zasobów naturalnych tego kraju

Wielu doradców i członków administracji Busha uzasadniało rozpoczęcie wojny bardziej ambitnymi celami, twierdząc, że ustanowienie dobrze prosperującej demokracji w Iraku stanie się

na zasadzie dobrego przykładu katalizatorem podobnych przemian w innych krajach islamskich, które miałyby nastąpić spontanicznie i w rezultacie spowodować zanik przyczyn występowania terroryzmu. Cele te jednak nigdy nie były podawane jako jeden z oficjalnych celów wojny i miały charakter wypowiedzi kularowych.

Przeciwnicy wojny nie zgadzali się z wieloma argumentami przedstawianymi przez rząd USA. Twierdzono, że większości z tych celów nie da się zrealizować, że wojna da odwrotne do zakładanych rezultaty, i że deklarowane cele mają charakter czysto propagandowy. Różne grupy politologów w różnych krajach twierdziły, że prawdziwymi celami wojny było:

- ekonomiczne
 - ✓ przejąć kontrolę nad irackimi rezerwami ropy naftowej i gazu ziemnego – po to, aby utrzymać monopol dolara na rynku paliwowym (Irak jako jeden z nielicznych krajów rozliczał swoje kontrakty paliwowe w euro)
 - ✓ aby udowodnić, że USA sprawuje pełną kontrolę militarną nad największymi zasobami paliw na świecie
 - ✓ niedopuszczenie do wzrostu cen paliw na świecie, co mogłoby skutkować ogólnoswiatowym kryzysem ekonomicznym
- wewnętrzne
 - ✓ utrzymać i powiększyć dopływ państwowych środków finansowych do sektora militarno-zbrojeniowego
 - ✓ utrzymać i wzmocnić "wojenną" popularność prezydenta Busha, która zapobiega obarczaniu go winą za atak terrorystyczny na Nowy Jork
- zadośćuczynienie żądaniom lobby izraelskiego
 - ✓ eliminacja nieprzychylnego Izraelowi rządu – w regionie pozostają już tylko Syria i Iran
 - ✓ kontynuacja strategicznego okrążania Iranu

3. UCZESTNICY

Druga wojna w Zatoce Perskiej – konflikt zbrojny, który rozpoczął się 20 marca 2003 między koalicją sił międzynarodowych (głównie USA i Wielkiej Brytanii) a armią Iraku. Po ok.

trzech tygodniach walk siły międzynarodowe objęły kontrolę nad większością terytorium Iraku, obalając rząd tworzony przez partię Baas i Saddama Husajna i rozpoczynając okupację tego kraju, trwającą formalnie do 2005 r. Siły międzynarodowe liczyły ok. 250 000 żołnierzy amerykańskich, 45 000 brytyjskich, 2000 australijskich, 300 duńskich i 194 polskich (grupy GROM i pododdział usuwania skażeń chemicznych z 4 Pułku Chemicznego w Brodnicy). Oprócz tego siły te były wspierane od północy przez ok. 50 000 partyzantów kurdyjskich. Siły międzynarodowe wkroczyły do Iraku od południa, przekraczając granicę od strony Kuwejtu i Zatoki Perskiej. Przeciwwstawily się im znacznie liczniejsze, lecz słabo uzbrojone i źle przygotowane siły irackie. Siły te składały się z:

- ✓ regularnej armii irackiej, liczącej wg różnych szacunków od 280 000 do 350 000 żołnierzy
- ✓ Gwardii Republikańskiej, składającej się z czterech dywizji pancernych, liczących od 50 000 do 80 000 doborowych żołnierzy
- ✓ oddziałów fedainów *Saddama* – słabo uzbrojonych, ale zdeterminowanych oddziałów paramilitarnych liczących od 20 000 do 40 000 członków

W sumie siłom inwazyjnym opierało się ok. trzynastu dywizji piechoty, dziesięciu dywizji zmechanizowanych lub pancernych i kilku oddziałów sił specjalnych. Siły powietrzne i marynarka Iraku nie odegrały w konflikcie żadnej istotnej roli.

Konflikt, jakkolwiek do działań przygotowywano się już od kilku miesięcy, rozpoczął się formalnie od odezwy prezydenta USA George'a W. Busha, który domagał się od prezydenta Iraku Saddama Husajna i jego dwóch synów – Udaja i Kusaja, aby opuścili swój kraj w przeciągu 48 godzin. Saddam Husajn kilka godzin później odmówił opuszczenia Iraku. Następnego dnia Ari Fleischer, rzecznik prasowy prezydenta USA, ogłosił, że Stany Zjednoczone zaatakują Irak niezależnie od tego, czy Saddam Husajn opuści swój kraj, czy też nie, i że ostatecznym celem ataku będzie całkowite oczyszczenie tego kraju z sił wiernych Saddamowi Husajnowi i partii Baas.

4. PRZEBIEG KONFLIKTU PRZYGOTOWANIE

Przed oficjalnym rozpoczęciem inwazji, od początku 2002 r., amerykańskie i brytyjskie lotnictwo przeprowadziło akcję znaną jako *Operation Southern Focus*, która polegała na wykorzystaniu lotów patrolowych w ONZ-owskich strefach zakazu lotu, do zniszczenia znacznej części infrastruktury obrony przeciwlotniczej Iraku. Od połowy 2002 r., po zniszczeniu obrony przeciwlotniczej, celami ataku z powietrza stały się dokładnie wyselekcjonowane elementy lądowego systemu obronnego Iraku – takie jak centra dowodzenia, linie umocnień itp.

Intensywność nalotów w ramach *Operation Southern Focus* była stopniowo intensyfikowana. W kwietniu 2002 r. użyto 0,3 tony bomb, między majem i sierpniem zużywano już od 7 do 14 ton bomb miesięcznie, zaś szczyt bombardowań miał miejsce we wrześniu, kiedy to zrzucono na Irak aż 54,6 ton bomb. Wszystko to miało miejsce przed oficjalnym zaaprobowaniem rozpoczęcia wojny przez Kongres USA, 11 października 2002 r. Kulminacją ataków bombowych był rajd 100 samolotów, który miał miejsce 5 września 2002. Wg relacji gazety "New Statesman" celem ataku nie było zapobieżenie atakom na amerykańskie patrole graniczne, jak to oficjalnie twierdzono, lecz zabezpieczenie utajnionej akcji wkroczenia brytyjskich oddziałów specjalnych z terenu Jordanii do południowego Iraku, których zadaniem było przygotowanie rebelii kurdyjskiej.

IFAZA

Inwazja rozpoczęła się oficjalnie o godzinie 02.30 UTC, (05.30 czasu lokalnego) nalotem bombowym na Bagdad skoordynowanym z przekroczeniem granicy Iraku od południa przez *Australian Special Air Service Regiment*. O 3.15 UTC (06.15 czasu lokalnego), prezydent USA George W. Bush ogłosił publicznie, że wydał rozkaz wojskom koalicji, aby przystąpiły do ataku na Irak.

Przed inwazją oczekiwano powszechnie, że zostanie ona poprzedzona długotrwałą kampanią niszczenia kluczowych celów strategicznych z powietrza, tak jak to było w czasie I wojny irackiej. Tym razem jednak dowództwo sił koalicyjnych zdecydowało się od samego początku prowadzić akcję z powietrza i lądu, jednocześnie licząc na efekt zaskoczenia przez mobilne i szybko przemieszczające się dywizje pancerne oraz oddziały sił specjalnych. Liczono przy tym, że szok wywołany inwazją spowoduje szybki upadek reżimu Husajna, poprzez rebelię wewnątrz kraju i masowe poparcie dla sił inwazyjnych, w momencie gdy stanie się oczywiste, że wojska irackie nie mają żadnych szans na zwycięstwo.

Ze względu na to, że Turcja odmówiła zgody na użycie jej terytorium na zorganizowanie ataku od północy (pomimo nacisków ze strony koalicjantów prowadzonych do ostatniej chwili), musiano porzucić plan jednoczesnego zmasowanego ataku z obu stron na raz. Cała operacja inwazyjna była prowadzona z baz w Kuwejcie i innych krajów Zatoki Perskiej. W rezultacie wiele jednostek, które miały atakować od północy, zostało nagle przeniesionych do baz w Kuwejcie i nie osiągnęło stanu gotowości bojowej w dniu rozpoczęcia inwazji. Wielu obserwatorów uważało, że siły amerykańskie na początku inwazji były niewystarczające, co w połączeniu z brakiem oczekiwanego poparcia ludności i nieoczekiwanym początkowym silnym oporem wojsk irackich zwiększyło straty i spowolniło przebieg całej operacji. Niemniej jednak, w ocenie większości obserwatorów inwazja przebiegła szybko, prowadząc do upadku rządu i likwidacji sił zbrojnych Iraku w przeciągu trzech tygodni od rozpoczęcia tej operacji.

Szczególnie dużą uwagę w pierwszym etapie inwazji zwrócono na zabezpieczenie pól roponośnych i infrastruktury wydobycia i transportu ropy naftowej, aby uniknąć sytuacji podpalenia tych pól i spowodowania katastrofy ekologicznej, jak to miało miejsce w czasie I wojny irackiej. Stworzyło to początkowo wrażenie braku postępu inwazji, gdyż zadaniem tych oddziałów nie było wkraczanie w głąb terenów Iraku, lecz umocnienie się i zabezpieczenie ściśle określonych, niewielkich obszarów tego kraju. Zadanie to wypełniało m.in. brytyjskie *3 Commando Brigade Royal Marines*, które przeprowadziło atak z użyciem amfibii na półwysep Al-Faw wieczorem 20 marca i było wspierane przez okręty *Royal Navy*, *Royal Australian Navy*, oraz działania sił specjalnych, m.in. polskiego GROMu. *15th Marine Expeditionary Unit*, razem z polskim Gromem, wspierane przez główne oddziały *3 Commando Brigade* miało za zadanie przejęcie kontroli nad portem Umm Qasr i zajęcie tego miasta. Podobne zadanie na południu Iraku dostała *16 Air Assault Brigade*, która zabezpieczyła tereny roponośne Rumaila.

F-117 podczas bombardowania używa bomb GBU-27 kierowanych laserem

Zadaniem głównej części sił inwazyjnych było przeprowadzenie jak najszybszego rajdu do wnętrza Iraku, ze szczególnym ukierunkowaniem na Bagdad, z początkowym pominięciem innych miast po drodze. W ramach tych sił zdecydowanie przeważały jednostki amerykańskie. W ramach tego planu *U.S. 3rd Infantry Division* kierowała się przez tereny pustynne z zachodu na północ, a *U.S. 1st Marine Expeditionary Force* i brytyjska *1 Armoured Division* podążała na

północ od wschodu przez tereny podmokłe wzdłuż dolin Eufratu i Tygrysu. Siły te programowo omijały duże miasta i ogniska oporu wroga, chyba że ich atak był strategiczną koniecznością.

Wyjątek zrobiono tylko dla miasta Basra, wokół którego toczyły się ze zmiennym szczęściem dwutygodniowe, wyczerpujące walki pancerne, głównie z udziałem sił brytyjskich: *7 Armoured Brigade (The Desert Rats)*, *3rd Parachute Regiment* i *Royal Scots Dragoon Guards*. Ta ostatnia jednostka stoczyła największą walkę pancerną w tej wojnie, niszcząc w bezpośrednim boju 14 czołgów irackich i zajmując 27 marca przedmieścia Basry. Zadaniem tych walk było jednak w głównym stopniu związanie elitarnych sił fedainów Husajna i Gwardii Republikańskiej, aby odciągnąć je od blokowania marszu na Bagdad, oraz zabezpieczenie głównego portu przeładunkowego sił inwazyjnych czyli Umm Qasr. 27 marca wojsko irackie skapitulowało pod Nasiriją. W momencie gdy siły amerykańskie maszerujące od wschodu przez pustynię zostały zatrzymane 9 kwietnia pod Al Amarah, część oddziałów brytyjskich zaangażowanych pod Basrą została natychmiast przerzucona, aby wesprzeć i przyspieszyć atak na Bagdad, co spowodowało zmniejszenie natężenia walk wokół Basry.

Oddziały skierowane do ataku na Bagdad od zachodu natrafiły na pierwszy poważny opór w okolicach Hillah i Karbali. Marsz został spowolniony przez intensywne burze piaskowe oraz kłopoty z logistyką i zaopatrzeniem, które umożliwiły siłom irackim zorientowanie się w sytuacji i zorganizowanie ognisk oporu. Walki o Basrę zostały wsparte przez *2nd Battalion*, U.S. *5th Special Forces Group* (tzw. Zielone Berety), do którego zadań należał też rekonesans i zwalczanie ognisk oporu w Karbali i kilku innych miastach. Zadania te wspomagał też polski GROM.

Na północy zostały zrzucone z powietrza oddziały specjalne USA (m.in. *10th SFG*), które dostały zadanie wsparcia powstania zorganizowanego przez Unię Kurdystanu i Demokratyczną Partię Kurdystanu. Zadaniem *10th Special Forces Group (ODA)* i (ODB)- oddziału amerykańskich sił specjalnych, które wcześniej przeniknęły na te tereny, było zniszczenie Ansar al-Islam, głównej siedziby armii irackiej w Kurdystanie, znajdującej się w mieście Sargat. Po zdobyciu Sargat, oddziały aliantów wraz z powstańczą armią kurdyjską skierowały się na południe, aby zaatakować Tikrit, rodzinne miasto Husajna. Równolegle, *US 173rd Airborne Brigade* została zrzucona na H3 – największą bazę lotniczą Iraku, aby wyłączyć ją z działań bojowych.

2 FAZA BAGHDAD

Siedziba:
Nowatel Sp. z o.o.
ul. Chylońska 10
84-230 Rumia

Kontakt
tel.: +48 58 741 22 99
fax: +48 58 741 22 98
mail: biuro@nowatel.com

KRS: 0000167362
NIP: 593-240-70-62
www.nowatel.com

Po zniszczeniu ognisk oporu w Karbali i Hillah droga do Bagdadu stanęła otworem. Po trzech tygodniach od rozpoczęcia inwazji, oddziały amerykańskie dotarły pod Bagdad od południa i zachodu i szczelnie go otoczyły. Początkowo planowano rozpoczęcie walk miejskich "o każdą ulicę", z użyciem oddziałów specjalnych zrzucających na Bagdad z powietrza, które miały przebiegać pod kodową nazwą "Thunder Run".

Wcześniej jednak przeprowadzono rekonesans, wysyłając na roгатki Bagdadu oddział 30 czołgów, którego zadaniem było zajęcie lotniska cywilnego. Oddział ten napotkał bardzo silny opór, złożony jednak prawie wyłącznie z oddziałów słabo uzbrojonych fedainów, których jedyną skuteczną bronią były samobójcze ataki na czołgi. Po zajęciu lotniska zdecydowano się kontynuować atak pancerny, który po dwóch dniach zakończył się wkroczeniem oddziałów amerykańskich do centrum Bagdadu i zajęciem głównego pałacu Husajna, do którego przeniesiono główną bazę operacji. Po ukazaniu się w mediach relacji telewizyjnej z zajęcia pałacu Husajna iracka obrona Bagdadu uległa samorzutnej dezorganizacji poprzez masowe dezercje całych oddziałów irackich. Członkowie rządu irackiego albo zaczęli się ukrywać, albo dobrowolnie oddawali się do amerykańskiej niewoli. 9 kwietnia 2003 r. Bagdad znajdował się już formalnie pod kontrolą sił amerykańskich i ogłoszono oficjalnie przejście władzy w całym kraju. Saddam Husajn i większość członków jego rodziny zniknęli. Wielu Irakijczyków wyszło na ulice i zaczęło niszczyć obiekty kultu Husajna, obalając jego pomniki i niszcząc jego wizerunki. Spontanizność tych aktów była później poddawana wątpliwości. Jednym z najbardziej znanych aktów tego rodzaju było obalenie pomnika Saddama na głównym placu w Bagdadzie z użyciem amerykańskiego wozu opancerzonego, przy aplauzie obserwujących to mieszkańców Bagdadu. Później wielu z tych mieszkańców twierdziło, że zostali zapędzeni pod pomnik siłą i wyrażali swój "entuzjazm" ze strachu.

Generał Tommy Franks, po ogłoszeniu przejścia władzy w Iraku, został mianowany głównodowodzącym wojsk okupacyjnych. Zaraz po nagłym i zaskakującym załamaniu się obrony Bagdadu, krążyły opowieści, że między dowódcami amerykańskimi a iracką elitą wojskową została zawieszona cicha umowa, w ramach której zapłacono bliżej nieznane sumy pieniędzy i zapewniono osobiste bezpieczeństwo, w zamian za odstąpienie od walk. W maju 2003 r. generał Frank, po odejściu na emeryturę, potwierdził w wywiadzie prasowym dla czasopisma Defense

Week, że tego rodzaju porozumienie istotnie miało miejsce, jednak nie podał na ten temat żadnych bliższych szczegółów.

Po zajęciu kluczowych punktów w Bagdadzie głównym zadaniem wojsk, zwanych od tego momentu okupacyjnymi, było znalezienie i aresztowanie kluczowych postaci reżimu Husajna, których listę przedstawiono w mediach formie kart do gry z twarzami poszukiwanych. Cała operacja została nazwana "Operation Red Dawn".

22 lipca 2003, w czasie rajdu *US 101st Airborne Division* i żołnierzy z *Task Force 20*, zabici zostali synowie Saddama Husajna – Uday Husajn i Kusaj Husajn, a także jedno z jego wnucząt. Saddam Husajn został aresztowany 13 grudnia 2003 przez *U.S. 4th Infantry Division* i żołnierzy z *Task Force 121*.

Na północy, siły kurdyjskie od dawna już posiadały rzeczywistą kontrolę nad iracką częścią Kurdystanu. Siły kurdyjskie, z pomocą brytyjskich i amerykańskich oddziałów specjalnych oraz amerykańskiego wsparcia lotniczego otoczyły i zajęły Kirkuk 10 kwietnia.

Amerykańskie siły specjalne prowadziły też działania w zachodnim Iraku, w celu przejęcia kontroli nad drogami i bazami lotniczymi przy granicy z Syrią. Działania te miały częściowo charakter pozorowany, którego celem było głównie stworzenie wrażenia, że nie ma co liczyć na pomoc ze strony Syrii, i że ewentualna droga ucieczki do tego kraju jest już zablokowana.

Najsilniejszy opór wojsk irackich utrzymywał się w rodzinnym mieście Husajna, Tikricie, który był otoczony przez partyzanckie siły kurdyjskie oraz nieliczne oddziały brytyjskich i amerykańskich sił specjalnych. Tikrit został ostatecznie zdobyty dopiero 15 kwietnia, po wsparciu atakiem z powietrza i oddziałami pancernymi przysłanymi z okolic Bagdadu.

PODSUMOWANIE

Z czysto militarnego punktu widzenia wojna zakończyła się pełnym sukcesem. Siły koalicji obaliły rząd Husajna i opanowały kluczowe miasta Iraku w raptem 28 dni, przy stosunkowo niskiej liczbie strat własnych, ograniczonej liczbie ofiar wśród ludności cywilnej, a nawet irackich żołnierzy. Dokonano tego przy użyciu niemal 5-krotnie mniejszej liczby żołnierzy niż w czasie I wojny w Zatoce Perskiej. Użycie tak skromnych liczbowo sił okazało się jednak błędem. Tuż po zwycięstwie brakowało bowiem przez długi czas wystarczających sił, aby zaprowadzić elementarny porządek na zajętych terenach, czego skutkiem był dość długi okres panowania niemal całkowitego bezprawia i chaosu na terenie podbitego Iraku. Dało to również czas na

zorganizowanie się i zakonspirowanie irackich sił partyzanckich, które w warunkach chaosu nie miały żadnego problemu z pozyskaniem dużych zasobów uzbrojenia i organizacją kryjówek.

Armia iracka stworzona przez Saddama Husajna okazała się niemal całkowicie niezdolna do walki z dużo lepiej uzbrojonymi i wyszkolonymi siłami koalicyjnymi i jej działalność ograniczała się do stworzenia nielicznych, chaotycznych i źle zorganizowanych ognisk oporu, które w niewielkim tylko stopniu opóźniły postępy inwazji. Czołgi T-72, najlepszy element uzbrojenia armii irackiej, okazały się zupełnie przestarzałe i na dodatek brakowało do nich części zamiennych, na skutek czego nie stanowiły dla koalicyjnych sił pancernych równorzędnego przeciwnika. Większość z nich została zniszczona z powietrza, a resztki, które zostały, nie miały żadnych szans w starciu z wojskami koalicji. Lotnictwo irackie zostało całkowicie uziemione jeszcze przed rozpoczęciem inwazji i koalicja miała przez cały czas absolutną przewagę w powietrzu, niszcząc większość oddziałów irackich zanim docierały do ich pozycji jednostki lądowe.

Dwa główne czołgi sił koalicji, amerykański M1 Abrams i brytyjski Challenger 2, dowiodły swojej skuteczności w szybkiej akcji zajmowania terenów wroga. Ani jeden z tych czołgów nie został stracony w walce z czołgami i artylerią przeciwnika. Stracono jedynie kilka czołgów w wyniku ataków z ręcznych wyrzutni rakietowych oraz w wyniku "przyjacielskiego ognia".

Armię iracką cechowało od początku konfliktu niskie morale, nawet w elitarnych jednostkach Gwardii Republikańskiej. W obliczu nadciągających oddziałów koalicyjnych "znikały" całe jednostki irackie, których żołnierze zrzucali z siebie mundury i znikali wśród ludności cywilnej. Wielu oficerów armii irackiej zostało przekupionych przez CIA lub przymuszonych do poddania się po otoczeniu przez wojska koalicji lub odcięciu od źródeł zaopatrzenia i pozbawieniu centralnego dowodzenia. Co więcej, armia iracka była fatalnie dowodzona przez niekompetentnych polityków. Przykładem tego była obrona Bagdadu, dowodzona przez syna Saddama – Kusaję Husajna, który kilkanaście razy przed przybyciem wojsk koalicji zmieniał jej koncepcję, zmuszając elitarne oddziały do niepotrzebnych manewrów, uniemożliwiających skuteczne przygotowanie pozycji obronnych, co dodatkowo obniżyło ich morale i zniechęciło do stawienia prawdziwego oporu.

5. KONSEKWENCJE

Zaraz po upadku rządu Husajna rozpoczął się okres niekontrolowanego przez nikogo bezprawia, z którego skorzystali liczni rabusie. M.in. niemal doszczętnie ograbiono bezcenne

zasoby Narodowego Muzeum Iraku. Siły amerykańskie skoncentrowały się na ochronie obiektów, które zostały uznane za kluczowe, i nie starczyło już oddziałów do strzeżenia "mniej ważnych obiektów". Wybór tych obiektów wynikał raczej z interesu USA, niż miejscowej ludności. W pierwszej kolejności zabezpieczono pałac rodziny Saddama Husajna, Ministerstwo Wydobycia Ropy Naftowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz kilka wybranych szpitali, elektrowni i ujęć wody. Rabusiami byli w większości sami Irakijczycy, jednak nieustalony do dzisiaj odsetek rabusiów wywodził się także z żołnierzy US Army.

Kilka tygodni po zajęciu Bagdadu sytuacja była nadal fatalna, ze względu na nieprzygotowanie sił okupacyjnych do prowadzenia działań policyjnych. Dopiero przysłanie jednostek FBI poprawiło nieco sytuację. FBI odzyskała sporą część zbiorów Muzeum Narodowego, jednak wielu z najcenniejszych obiektów nie odnaleziono do dzisiaj. Istnieją spekulacje, że Muzeum zostało okradzione z najcenniejszych zabytków jeszcze przed upadkiem rządu Husajna. Wiele z sejfów, w których zamknięto lub miano zamknąć najcenniejsze zabytki, zostało ogołoconych przez osoby, które miały do nich klucze, gdyż nie były one rozprute, lecz zwyczajnie otwarte.

Muzeum Narodowe było tylko jednym z wielu muzeów, które zostały okradzione. Zniszczenia cennych zabytków miały też miejsce na skutek samych działań wojennych. Zainab Bahrani, profesor archeologii z Uniwersytetu Columbia opisała lądowisko helikopterowe, które zbudowano w środku wykopalisk w Babilonie. Startujące i lądujące helikoptery wzbudzały ogromne ilości pyłu i generowały drgania, które dokonały wielu zniszczeń w tym miejscu. Na skutek tego m.in. zawaliły się ściany Świątyni Nabu i dach Świątyni Ninmah, datowanych na VI w. p.n.e. Dużo strat zostało też spowodowanych brakiem prądu elektrycznego i możliwości klimatyzowania wnętrz muzealnych. M.in. zniszczeniu uległy archiwa otomańskie w Narodowej Bibliotece Iraku

Działania militarne Stanów Zjednoczonych zostały oficjalnie nazwane *Operation Iraqi Freedom*, działania Wielkiej Brytanii były prowadzone pod nazwą *Operation Telic*, zaś siły australijskie nazwały swoje działania *Operation*

ZAKOŃCZENIE DZIAŁAŃ

Siedziba:
Nowatel Sp. z o.o.
ul. Chylońska 10
84-230 Rumia

Kontakt
tel.: +48 58 741 22 99
fax: +48 58 741 22 98
mail: biuro@nowatel.com

KRS: 0000167362
NIP: 593-240-70-62
www.nowatel.com

1 maja 2003 samolot Lockheed S-3 Viking z George'em W. Bushem na pokładzie wylądował na pokładzie lotniskowca USS Abraham Lincoln . Bush wygłosił zaraz po lądowaniu przemówienie, w którym ogłosił, że główne działania bojowe w ramach inwazji na Irak zostały już zakończone. Większość komentatorów politycznych w USA uznała to za niepotrzebny "gest teatralny" – zwłaszcza że nie istniała zupełnie konieczność lotu wojskowym odrzutowcem, bo lotniskowiec był raptem kilkanaście kilometrów od wybrzeży San Diego i można było do niego dotrzeć zwykłym, prezydenckim helikopterem. W istocie lotniskowiec ten został ustawiony tak, aby kamery telewizyjne nie zarejestrowały bliskości lądu i jednocześnie na tyle blisko, aby skrócić do minimum lot Busha. Na skutek krytyki, Ari Fleischer , rzecznik prasowy Białego Domu, wystąpił kilka dni później na konferencji prasowej, przyznając częściową rację dziennikarzom i zgodził się, że przemówienie Busha było przedwczesne, jako że po 1 maja 2003 w Iraku nadal dochodziło do licznych starć zbrojnych.

Zakończenie "głównych działań wojskowych" w istocie nie oznaczało, że do Iraku powrócił pokój – od 1 maja 2003 toczyły się tam bowiem mniejsze i większe boje. Początkowo koncentrowały się one na terenach zamieszkałych przez sunnitów , z których wywodzili się niemal wszyscy członkowie reżimu Husajna. Później jednak, wraz z konsolidacją i wzrostem stopnia zorganizowania podziemnych oddziałów irackich walczących z okupantami, walki partyzanckie, akty sabotażu i terroryzmu rozlały się praktycznie po całym kraju. Z ponad 1600 (do lipca 2005) strat amerykańskich, ponad 1300 wydarzyło się już po 1 maja 2003.

Więcej na ten temat w haśle Stabilizacja Iraku

WYKAZ STRAT

Nie istnieją dokładne i wiarygodne statystyki strat po obu stronach, a także wśród ludności cywilnej. Szacunki prowadzone z różnych punktów widzenia różnią się w bardzo szerokim zakresie.

Poniższa tabela podaje szacunkowe straty zarówno w czasie samej inwazji jak i w czasie okupacji (2007-06-20).

Irakijczycy	Liczba zabitych cywili waha się od 22 787 do 25 814 . 21 września 2006 r. prestiżowy brytyjski magazyn medyczny "Lancet" opublikował szacunkową liczbę ofiar po stronie irackiej, od marca 2003 do czerwca 2006 ma ona wynosić ok. 655
-------------	--

	tys. osób, w większości cywilów.
Siły zbrojne USA	3 533 zabitych, 52 571 rannych w boju (34 650 ewakuowanych) + nieznana liczba rannych poza bojem
Siły zbrojne koalicjantów	279
Cywile niebędący obywatelami Iraku	od 249 do 429

ŹRÓDŁO DOSTĘPU :

https://www.szkolnictwo.pl/szukaj,II_wojna_w_Zatoce_Perskiej#Preludium_konfliktu DOSTĘP,
SIERPIEŃ 2019 r.

SZCZEGÓŁOWY OPIS ZADAŃ DO WYKONANIA PRZEZ STUDENTÓW W RAMACH ĆWICZEŃ

1.	Zapoznać się dokładnie przyczynami wybuchu II wojny w Zatoce Perskiej.	20
2.	Dokonać wnikliwej analizy konfliktu wyselekcjonować strony biorące udział w wojnie.	20
3.	Zapoznać się z przebiegiem konfliktu oraz	20

	podjętymi działaniami przez strony biorące udział w konflikcie.	
4.	Dokonać analizy materiału i wyselekcjonować jakie konsekwencje przyniósł konflikt zarówno dla Iraku jak i USA	30
RAZEM:		90